

СЕКЦІЯ 7 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 368.12

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-27>**Аберніхіна І.Г.***кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів
Національної металургійної академії України***Валенюк Н.В.***старший викладач кафедри фінансів
Національної металургійної академії України***Abernikhina Iryna***Ph.D Candidate in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance
National Metallurgical Academy of Ukraine***Valeniuk Nataliia***Senior Lecturer of the Department of Finance
National Metallurgical Academy of Ukraine*

СПЕЦИФІКА СТРАХОВИХ ПОСЛУГ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНОЇ ГАЛУЗІ

SPECIFICITY OF INSURANCE SERVICES OF CONSTRUCTION AND MOUNTING INDUSTRY

АНОТАЦІЯ

У статті досліджуються особливості страхування будівельно-монтажних ризиків. Відзначено, що відносини у сфері страхування в Україні регулюються Законом України «Про страхування», але даний нормативно-правовий акт не містить спеціальних положень щодо страхування на будівництві. Зроблено акцент, що страхування у сфері будівництва включає комплекс ризиків, що відносяться до кількох галузей страхування. Розкрито об'єкти страхування будівельно-монтажних ризиків за відповідними галузями страхування. Досліджено різновиди інженерних (технічних) ризиків у світовій практиці, обґрунтовано унікальність видів страхування за цими ризиками. На основі отриманих результатів зроблено висновки про стан розвитку страхування ризиків будівельної галузі: зараз в Україні страхування технічних ризиків здебільшого здійснюється як страхування майнових інтересів під час виконання будівельно-монтажних робіт або як страхування відповідальності перед третіми особами.

Ключові слова: страхування, напрями страхування у будівництві, будівельно-монтажні ризики, страхові програми в будівництві, страхове покриття.

АННОТАЦИЯ

В статье исследуются особенности страхования строительно-монтажных рисков. Отмечено, что отношения в сфере страхования в Украине регулируются Законом Украины «О страховании», но данный нормативно-правовой акт не содержит специальных положений по страхованию в строительстве. Сделан акцент на том, что страхование в сфере строительства включает комплекс рисков, относящихся к нескольким отраслям страхования. Раскрыты объекты страхования строительно-монтажных рисков по соответствующим отраслям страхования. Исследована разновидность инженерных (технических) рисков в мировой практике, обоснована уникальность видов страхования по этим рискам. На основе полученных результатов сделаны выводы о состоянии развития страхования рисков в строительстве: сейчас в Украине страхование технических рисков в основном осуществляется

как страхование имущественных интересов при выполнении строительно-монтажных работ или как страхование ответственности перед третьими лицами.

Ключевые слова: страхование, направления страхования в строительстве, строительно-монтажные риски, страховые программы в строительстве, страховое покрытие.

ANNOTATION

The article investigates the features of installation and construction risks insurance. It is found that relations in the field of insurance in Ukraine are regulated by the Law of Ukraine "On Insurance", but this regulatory act does not contain special provisions for construction insurance. It is emphasized that insurance in the field of construction includes a set of risks related to several branches of insurance. Objects of installation and construction risks insurance by relevant branches of insurance are identified. The types of insurance programmes in construction developed by world practice are systematized. Analysis of information from the websites of insurance companies operating in the insurance market of Ukraine and providing insurance services for construction risk insurance has led to the conclusion that currently in Ukraine, technical risk insurance is mostly carried out as property interest insurance during construction or installation work, or as the third-party liability insurance. In addition, the websites of most insurance companies provide only a list of objects and risks that are subject to installation and construction risks insurance. In some cases, this list is not specified and is represented by generalized wording (for example, IC ASKA). The analysis also has shown that indicative information on the level of insurance rates can be obtained only on the websites of 5 insurance companies out of 10 considered. Accordingly, conclusions are made about the state of development of risks insurance in the construction industry on the basis of the results obtained. In Ukraine in terms of installation and construction risks insurance, insurance companies provide insurance coverage of individual risks, not all risks (CAR), which may occur on the construction site, in contrast to world practice. Most companies provide construction risks insurance according to the rules of fire insurance. In addition, insurers'

risks increase due to the low level of responsibility of developers to investors. Neither the legislation nor the terms of the contracts prevailing on the market require a higher level of responsibility. The construction industry in our country is developing dynamically, so there is a need for the improvement of construction and installation risk insurance. Nowadays, installation and construction risks insurance in our country is available only to large professional insurers who have reinsurance contracts with foreign reinsurers.

Key words: insurance, directions of insurance in construction, installation and construction risks, insurance programmes in construction, insurance coverage.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Будівельно-монтажні роботи охоплюють усі роботи, що виконуються під час зведення будівлі або споруди безпосередньо на місці будівництва. Роботи прийнято називати будівельними або монтажними залежно від того, який процес переважає. До монтажних відносяться, головним чином, роботи, що виконуються із застосуванням готових деталей, наприклад монтаж залізобетонних конструкцій, освітлювальної чи силової електропроводки, вентиляції, ліфтів. Усі роботи на будівництвах поділяють на загально-будівельні, спеціальні, транспортні і вантажно-розвантажувальні.

Будівництво належить до категорії високо-ризикових сфер діяльності як з огляду на високий рівень травм на виробництві, так й існування специфічних ризиків, пов'язаних із застосуванням нових матеріалів, упровадженням складної техніки [1; 2]. Одним із методів компенсації ризиків будівництва є страхування технічних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спираються автори. Дослідженням окремих аспектів зазначеної проблеми займаються сучасні українські науковці та дослідники, зокрема питання державного регулювання страхової діяльності у будівництві розкрито у публікаціях та дослідженнях С.Г. Кравченко, В.Л. Мелко; сутність ризиків у будівництві, їх особливості досліджено у публікаціях Г.С. Жилякової, К.В. Капінус, Т.В. Сердюк; проблеми та особливості організації системи страхового захисту будівельних компаній досліджує у своїх наукових публікаціях Н.О. Тарасова та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проведений аналіз наукових публікацій показав, що в існуючих дослідженнях недостатньо висвітлено сучасний стан розвитку

та практичний аспект страхування будівельних ризиків в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження особливостей страхування будівельно-монтажних ризиків, їх систематизація за галузями страхування під час виконання будівельно-монтажних робіт, а також аналіз надання послуг зі страхування технічних ризиків страховими компаніями України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Страхування у сфері будівництва здійснюється за двома основними групами: страхування будівельно-монтажних робіт та страхування гарантійної експлуатації (рис. 1).

До особливостей страхування будівельно-монтажних ризиків можна віднести таке:

- тривалий період урегулювання збитків, який може сягати декількох років;
- будівельно-монтажні ризики характеризуються низькою ймовірністю настання страхових випадків за високої середньої величини страхових виплат.

Відповідальність страхової компанії за будівельними ризиками може розтягнутися на декілька років залежно від термінів будівництва й указанного в договорі гарантійного періоду після введення об'єкта будівництва в експлуатацію. При цьому найбільша ймовірність значних збитків припадає саме на етап введення будівельного об'єкта в експлуатацію [4, с. 81].

Тому проведення страхування актуально практично на кожному етапі будівництва – від підготовки будівельного майданчика до підписання акту здачі-приймання об'єкта і на гарантійний період, у т. ч. будівельна частина, включаючи нульовий цикл, зведення стін, установка перекриттів тощо, монтаж усіх систем, інженерних мереж і комунікацій, оздоблення, установка обладнання, пусканалагоджувальні роботи, благоустрій території, тимчасові будівлі і споруди, будівельна техніка та обладнання будівельного майданчика [1, с. 3; 4, с. 81; 5, с. 33].

Страхування у сфері будівництва включає комплекс ризиків, що відносяться до кількох галузей страхування (рис. 2). Майнове страхування поширюється на такі об'єкти страхування: продукцію будівельно-монтажних та інших робіт, прямо пов'язаних із будівництвом, реконструкцією та капітальним ремонтом; будівельні машини, а також засоби та обладнання для виконання монтажу; обладнання будівельного

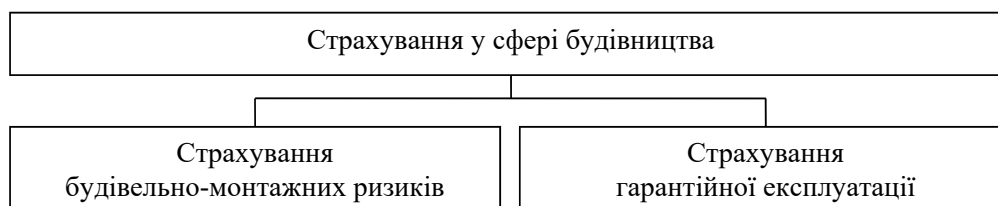

Рис. 1. Основні напрями проведення страхування у сфері будівництва

Джерело: складено за [3, с. 48]

майданчика; будови та споруди, які реконструюються або ремонтуються [5, с. 33; 6, с. 260; 7, с. 74–75; 8].

Об'єктами страхування виступають майнові інтереси страхувальника, пов'язані з правом

володіння, користування та розпорядження [5, с. 35; 6, с. 260–261]:

а) під час будівництва: всіма об'єктами громадського наземного та підземного будівництва, а також допоміжними спорудами, всіма

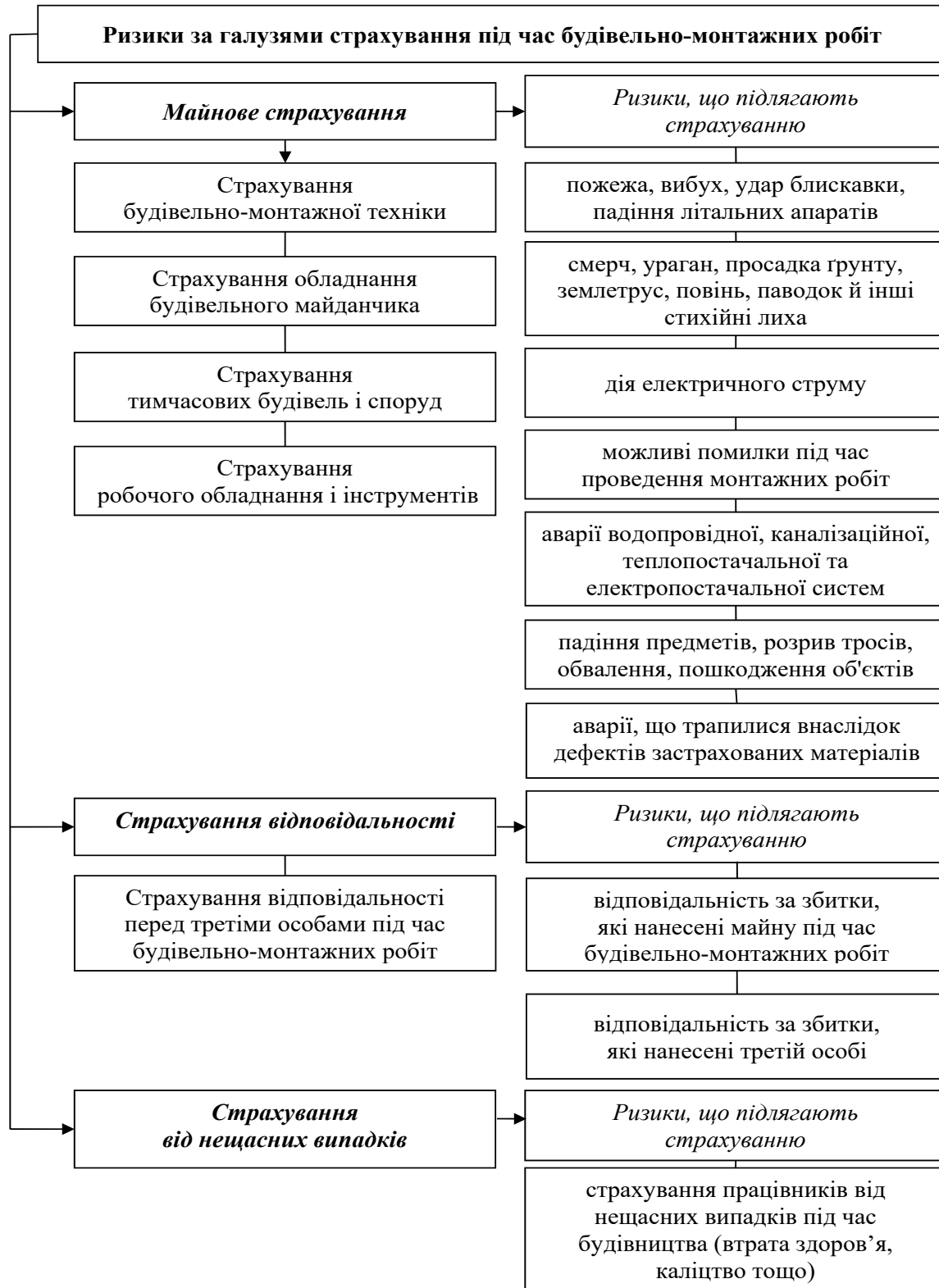

Рис. 2. Класифікація ризиків за галузями страхування під час будівельно-монтажних робіт

Джерело: розроблено авторами

матеріалами, що знаходяться на будівельному майданчику й є необхідними для виконання будівельних робіт та ін.; роботами, які проводяться будівельним підприємством або його підрядчиками згідно з договором, включаючи підготовчі роботи на будівельному майданчику; обладнанням будівельного майданчика; будівельними машинами, що використовуються на будівельному майданчику; витратами на розчистку території від уламків під час ліквідації збитку після страхового випадку на будівництві. Можуть бути застраховані також роботи з монтажу машин, установок і металевих конструкцій, якщо вартість монтажних об'єктів, включаючи витрати на монтаж, становить не менше ніж 50% загальної страхової суми;

б) під час монтажу та пробного пуску: всіма видами машин, механізмів та конструкцій, їх монтажем та пробним пуском; обладнанням для проведення монтажу; предметами, що знаходяться на монтажному майданчику та мають відношення до монтажу; витратами на розчистку території після нанесення збитку під час монтажу. Можуть бути застраховані будівельні роботи, якщо їхня вартість менша від вартості монтажного обладнання;

в) під час страхування машин: усіма машинами, апаратами, механічним обладнанням, устаткуванням, включаючи машини й устаткування для розподілу енергії та виробничі і допоміжні машини;

г) під час страхування електронного обладнання: електронними обчислювальними машинами для оброблення даних; обладнанням передачі інформації та іншими; витратами щодо відновлення інформації на носіях даних, пов'язаних з виходом із строю ЕОМ;

г) під час страхування від простою будівництва, що викликаний комерційними (відсутність фінансових коштів, непостачання матеріалів та інше) чи технічними (аварія, поломка обладнання та ін.) причинами: збиток недержання в результаті настання страхового випадку прибутку, збільшення поточних витрат і витрат на ліквідацію наслідків страхового випадку.

Страхування відповідальності – сфера, яка об'єднує види страхування, в яких об'єктом виступає відповідальність перед третіми особами,

яким можуть бути заподіяні збитки. Основною метою страхування відповідальності є захист економічних інтересів страховальника, який може спричинити збитки як громадянам, так і майну третіх осіб [5, с. 35–36]:

а) у процесі будівельно-монтажних робіт (страхувальник – будівельна організація);

б) під час проектних, інженерних та інших робіт (страхувальник – проектувальник та упорядник комунікаційних споруд, проектувальник мостів, будівель та ін.).

Важливим видом страхування на будівництві є страхування від нещасних випадків, до яких належать страхування від пожеж та інших стихійних лих. У вітчизняній практиці страхування від нещасних випадків відноситься до ризикових видів страхування, метою якого є страховий захист громадян на випадок утрати здоров'я або смерті внаслідок нещасного випадку. У тому числі такий вид страхування використовуються й у процесі будівництва для страхування працівників від нещасних випадків на виробництві (втрата здоров'я, каліцтво тощо).

У світовій практиці будівельні ризики є різновидом інженерних або технічних ризиків і включають такі види (табл. 1).

Унікальність цих видів страхування підкреслюється обмеженою кількістю учасників на міжнародному ринку. В Україні цими ризиками здебільшого займаються страхові компанії, які не мають ні фахівців, ні відповідних актів і навіть досвіду страхування майна від вогневих та інших ризиків [9].

За кордоном страхування будівництва розвивається спільно з асоціаціями архітекторів, будівельників, які розробляють програми і вимоги до страхування об'єктів [7, с. 76].

У країнах СНД частково отримали розвиток страхові програми в будівництві CAR, EAR, CPM, TPL [2].

Відносини у сфері страхування в Україні регулюються Законом України «Про страхування», проте цей нормативно-правовий акт не містить спеціальних положень щодо страхування на будівництві. Також страхування притаманних будівельній галузі ризиків не відноситься до обов'язкових [5, с. 54].

Зараз в Україні страхування технічних ризиків здебільшого здійснюється як страхуван-

Таблиця 1

Види будівельних ризиків у світовій практиці

Вид будівельного ризику	Англійський аналог
страхування вибуху котлів	Boiler Explosion (BE) Insurance
усі ризики підрядника	Contractor's All Risks(CAR)
страхування будівельних механізмів та машин	Contractor's Plant and Machinery Insurance (CPM)
усі ризики монтажу	Erection All Risks (EAR)
електронне обладнання	Electronic Equipment (EE)
страхування невід'ємних дефектів	Inherent Defects Insurance (IDI)
страхування поломок машин	Machinery Breakdown (MB) Insurance
страхування відповідальності перед третіми особами	Third Party Liability(TPL)

Джерело: узагальнено авторами за [2; 6, с. 260, 261; 7, с. 76–77]

ня майнових інтересів під час виконання будівельно-монтажних робіт або як страхування відповідальності перед третіми особами [2]. Це підтверджується аналізом інформації із

сайтів страхових компаній, що працюють на страховому ринку України та надають страхові послуги зі страхування будівельно-монтажних ризиків (табл. 2).

Таблиця 2

Огляд тарифів, видів програм або об'єктів страхування будівельно-монтажних ризиків страховими компаніями України

Страхова компанія	Вид страхування на сайті компанії	Види програм/об'єкти, що підлягають страхуванню	Тарифи, % від страхової суми
1	2	3	4
СК PZU	Страхування будівельно-монтажних та технічних ризиків	CAR – страхування будівельних робіт EAR – страхування монтажних робіт MB – страхування машин та обладнання від поломок Для варіантів страхування CAR і EAR додатково може бути застрахована відповідальність перед третіми особами	0,1%–0,6%
СК «Провідна»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Об'єкти будівельно-монтажних робіт; будівельні матеріали й конструкції; будівельна техніка й обладнання; обладнання будівельного майданчика; допоміжні споруди; майно, що вже перебуває на будівельному майданчику або поблизу його, належить, перебуває на зберіганні або під контролем замовника або підрядника; за згодою сторін відповідальність за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю або майну третіх осіб під час проведення будівельно-монтажних робіт	–
СК UNIVERSALNA	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Об'єкти будівництва; об'єкти монтажу; машини, обладнання та механізми, що застосовуються під час проведення будівельних та монтажних робіт	–
АСК «ОМЕГА»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Будівельні матеріали та конструкції, які використовуються під час проведення будівельно-монтажних робіт; обладнання будівельного майданчика (власне та орендоване); тимчасові будівлі та споруди, складські приміщення; будівельна техніка (екскаватори, крани, транспортні механізми); існуюче майно, що перебуває на будівельному майданчику або біля нього, яке належить замовнику або підряднику	–
СК «Надійна»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Страхування даного виду ризику спрямоване захистити інтереси як замовників, так і підрядників від збитків, які можуть виникнути під час проведення будівельно-монтажних робіт	0,5%–1%.
СК «АСКА»	Страхування у будівництві	Доступні два типи послуг: страхування за принципом «всі ризики»; тільки від тих ризиків, які наш клієнт вважає актуальними для свого будівельного майданчика: страхування будь-яких об'єктів на будівельному майданчику; страхування за принципом «усі ризики» або на випадок типових проблем у будівництві; страховий захист для замовника, генпідрядника або окремих учасників будівельного процесу; застосування понижуючих коефіцієнтів залежно від специфіки будівництва	–
СГ «ТАС»	Страхування будівельно-монтажних робіт	За секцією «Будівельно-монтажні роботи»: об'єкти будівництва об'єкти монтажу будівельна техніка та механізми устаткування/обладнання інше майно; за секцією «Відповідальність перед третіми особами»: відповідальність за подію, наслідком якої може бути завдання Страхувальником шкоди життю та/або здоров'ю Третіх осіб (особистої шкоди); відповідальність за подію, наслідком якої може бути завдання Страхувальником шкоди майну Третіх осіб (майнової шкоди)	–

Продовження Таблиці 2

1	2	3	4
АТ «ПРОСТО-страхування»	Будівельно-монтажні ризики	Майно, яке знаходиться на будівельно-монтажному майданчику та/або в безпосередній близькості до майданчика, та яке належить замовнику та/або підрядчику; тимчасові будівлі та їхній уміст, який належить підрядчику та/або замовнику; будівельна техніка та транспортні механізми, які знаходяться на території будівельного майданчика; витрати на розчищення території та/або гасіння пожежі	0,12 % до 0,8%
СК «Українська страхова група»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Будинки, споруди; обладнання, будівельні машини та запасні частини до них; будівельні та транспортні механізми; тимчасові споруди	0,2–2,0%
ПАТ «Промислово-страхова компанія»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Будівельні роботи, а саме: об'єкт будівництва (будівельні матеріали, конструкції й т. п.), видатки на будівництво; монтажні роботи, включаючи об'єкти, які монтуються, видатки по монтажу, а також матеріали, устаткування й послуги, які надаються замовником; устаткування будівельного майданчика (тимчасові й допоміжні будинки й спорудження, складські приміщення, підмостки, інженерні комунікації і т. д.); об'єкти, які перебувають на будівельному майданчику або в безпосередній близькості до майданчика, які належать замовникові або підрядникові; будівельні машини й устаткування	0,15–1,5%
СК «Альфа Страхування»	Страхування будівельно-монтажних ризиків	Об'єкти і споруди будівельно-монтажних робіт; обладнання будівельного майданчика; будівельні машини та механізми; відповідальність перед третіми особами	–

Джерело: узагальнено авторами на підставі даних з офіційних сайтів страхових компаній

Як свідчать дані табл. 2, тільки одна компанія (СК РЗУ) надає послуги страхування в будівництві відповідно до норм світової практики, представлені страховими програмами CAR, EAR, MB.

На сайтах інших страхових компаній надано лише перелік об'єктів та ризиків, що підлягають страхуванню в рамках страхування будівельно-монтажних ризиків. У деяких випадках цей перелік не конкретизований і представлений узагальненим формулюванням (СК «Надійна»).

Орієнтовну інформацію за рівнем страхових тарифів можна отримати лише на сайтах п'яти страхових компаній із 10 розглянутих.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. В Україні переважно в розрізі страхування будівельно-монтажних ризиків надається страхове покриття окремих ризиків, а не всіх ризиків (CAR), що можуть статися на будівельному майданчику, на відміну від світової практики. Поліс, укладений на умовах CAR (ContractorsAllRisks), може забезпечити ефективний страховий захист об'єкта будівництва і реальний фінансовий захист будівельному підприємству.

Більшість компаній страхує будівельні ризики за правилами страхування від пошкодження вогнем. Окрім того, ризики страховиків збільшуються через низький рівень відповідальності забудовників перед інвесторами. Вищого рівня відповідальності не вимагає ні законодавство, ні умови поширених на ринку договорів.

Будівельна промисловість у нашій країні динамічно розвивається, отже, є необхідність і у розвитку страхування будівельно-монтажних ризиків.

Сьогодні страхування будівельно-монтажних ризиків у нашій країні під силу лише великим професійним страховальникам, які мають договори перестрахування з іноземними перестраховальниками (із проаналізованих у табл. 2 страхових компаній про це заявляє лише СК «АСКА»).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кравченко С.Г. Державне регулювання страхової діяльності у будівництві як аспект державної політики розвитку. *Державне будівництво*. 2017. № 1. С. 1–8.
2. Сердюк Т.В., Малик М.О. Ризики в будівництві та особливості їх страхування в сучасних економічних умовах в Україні. URL: <http://tserdyuk.vk.vntu.edu.ua/file/49bde36294ebd445d7ea98aa3f077890.pdf> (дата звернення: 15.03.2021).
3. Аберніхіна І.Г., Сокиринська І.Г. Особливості страхових послуг в будівельній сфері. *Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки*: зб. тез Всеукр. науково-практ. Інтернет-конф., м. Дубляни, 20 травня 2020 р. Дубляни, 2020. Ч. 1. С. 48–51.
4. Тарасова Н.О. Організація системи страхового захисту будівельної компанії. Проблеми матеріальної культури. *Економічні науки*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45771/23-Tarasova.pdf?sequence=1> (дата звернення: 16.03.2021).

5. Мелко В.Л. Механізми державного регулювання страхової діяльності в будівельній сфері : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Чернівці, 2017. 199 с.
6. Жилиякова Г.С., Братішко С.М., Жилиякова О.В. Страхування технічних ризиків як метод забезпечення економічної стабільності будівельних підприємств. *Науковий вісник будівництва*. 2015. № 15. С. 259–264.
7. Капінус К.В., Серьогін С.С. Страхування фінансових ризиків будівельно-монтажних робіт в Україні. *Економіка і фінанси*. 2017. № 11. С. 70–78.
8. Мелко В.Л. Державний інституціональний механізм забезпечення процесів страхування у галузі будівництва. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2017. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/17.pdf (дата звернення: 15.03.2021).
9. Страхування будівельно-монтажних ризиків. *Консорис*. URL: <http://consoris.com.ua/construction-risk/#:~:text=Страхування%20будівельно-монтажних%20ризиків%20-%20комплексний,за%20заподіяння%20шкоди%20третім%20особам> (дата звернення: 16.03.2021).
4. Tarasova N.O. Orhanizatsiia systemy strakhovoho zakhystu budivelnoi kompanii [Organization of the system of insurance protection of the construction company]. *Problemy material'noy kultury. Ekonomicheskie nauki* [Problems of material culture. Economic sciences] (electronic journal). Available at: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45771/23-Tarasova.pdf?sequence=1> (accessed 16 March 2021).
5. Melko V.L. (2017) Mekhanizmy derzhavnogo rehulivannia strakhovoi diialnosti v budivel'ni sferi [Mechanisms of state regulation of insurance activity in the construction sphere] (PhD Thesis), Chernigov.
6. Zhyliakova H.S., Bratishko S.M., Zhyliakova O.V. (2015) Strakhuvannia tekhnichnykh ryzykiv yak metod zabezpechennia ekonomichnoi stabilnosti budivelnykh pidpriemstv [Insurance of technical risks as a method for ensuring the economic stability of construction enterprises]. *Scientific Bulletin of Construction*, no. 15, pp. 259–264.
7. Kapinus K.V., Serohin S.S. (2017) Strakhuvannia finansovykh ryzykiv budivelno-montazhnykh robot v Ukraini [Insurance of financial risks of construction and installation works in Ukraine]. *Economy and Finance*, no. 11, pp. 70–78.
8. Melko V.L. (2017) Derzhavnyi instytutsionalnyi mekhanizm zabezpechennia protsesiv strakhuvannia u haluzi budivnytstva [State institutional mechanism for ensuring construction insurance processes]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriaduvannia* [Theory and Practice of Public Administration and Local Self-Government] (electronic journal). Available at: http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/17.pdf (accessed 15 March 2021).
9. Strakhuvannia budivelno-montazhnykh ryzykiv [Insurance of construction and mounting risks]. *Konsorys* [Consortis]. Available at: <http://consoris.com.ua/construction-risk/#:~:text=Страхування%20будівельно-монтажних%20ризиків%20-%20комплексний,за%20заподіяння%20шкоди%20третім%20особам> (accessed 16 March 2021).

REFERENCES:

1. Kravchenko S.H. (2017) Derzhavne rehulivannia strakhovoi diialnosti u budivnytstvi yak aspekt derzhavnoi polityky rozvytku [State regulation of insurance activity in construction as an aspect of state development policy]. *State Construction*, no. 1, pp. 1–8.
2. Serdiuk T.V., Malyk M.O. (2013) Ryzyky v budivnytstvi ta osoblyvosti yikh strakhuvannia v suchasnykh ekonomichnykh umovakh v Ukraini [Risks in the construction and features of their insurance in modern economic conditions in Ukraine]. Available at: <http://tserdyuk.vk.vntu.edu.ua/file/49bde36294ebd445d7ea98aa3f077890> (accessed 15 March 2021).
3. Abernikhina I.H., Sokyrynska I.H. (2020) Osoblyvosti strakhovykh posluh v budivel'ni sferi [Features of insurance services in the construction sphere]. *Proceedings of the Improving the financial and credit mechanism for ensuring the innovative development of the economy: All-Ukrainian Scientific and*